

Čo na to Služby mesta Tisovec s.r.o?

Chcem sa podeliť s občanmi mesta Tisovec bývajúcich v bytových domoch, ktorým poskytuje služby jediná mestská kotolňa. V posledných časoch počúvame v médiách ako sa nám nedostáva kvality tovarov vyrábaných pod jednou značkou v EU. Na poli slovenskom ako sa nedodržiava kvalita certifikovaných výrobkov. Na úrovni mesta Tisovec nedostávame kvalitu služieb dodávanej teplej vody. Niekoľko čísel: meranie teplej vody som vykonala v termíne od 29.12.2017 do 3.2.2018 niekoľkokrát denne ciachovaným teplomerom. Teplotu som merala 77-krát. Z toho požadovanú teplotu mala voda 9-krát – mala 55°C. V ostatných meraniach mala teplotu 43°- 47°C. Teplota vody mala správnu hodnotu v dňoch 29.,30.,31.12.2017, 1.,2., 3.1.2018. Dostali sme vianočný a novoročný darček? Ďakujeme. Tým, že voda nemá požadovanú teplotu podľa zákona sa naše vodomery krúčia rýchlejšie a naši výrobcovia teplej vody majú väčšie zisky. Podrobné meranie na požiadanie môžem poskytnúť. Toto svoje konštatovanie posúvam aj do denníka Pravda. Pri dnešných vysokých cenách tepla a teplej vody nie je nám problém ľahostajný.

Za obyvateľov Štefánikovej ulice č.955 A. Beregiová a zástupca vlastníkov bytov Z. Gažúrová.

Pod'akovanie

Vážená redakcia, iste nie som prvá, ktorá chce aj Vaším prostredníctvom poďakovať za krásne novoročné prekvapenie – kalendár z tvorby maliara p. Štefana Pekara.

Vďaka Mgr. Mahulieni Štrbovej – otváram veľkú obálku a poteším sa pohľadom na rodný Tisovec. MUDr. Ján Dianiška (bývalý sused, syn mojej prvej triednej učiteľky) s Ing. Dušanom Hutkom zostavili – a náš známy lekár opäť nezaprel v sebe lokálpatriota, keď sponzoroval kalendár, za ktorý sa chcem poďakovať a vyjadriť obdiv za záslužný, pre nás, čo nosíme Tisovec v srdci, čin (ktorý teší a pripomína).

Vážení pán doktor, milý Jano, úprimne ďakujem a do Banskej Bystrice posielam pranie všetkého dobrého.

S vd'akou Mgr. Vlasta Krišková

Detský domov Škovránok v roku 2017

Detský domov Škovránok má kapacitu 64 detí, umiestnených v zariadení k 31.1.2017 bolo 57 detí. 13 detí je umiestnených v profesionálnych rodinách a 44 umiestnených v 4 samostatných skupinách a 2 špecializovaných skupinách. Špecializované skupiny sú vytvorené v Tisovci pre mladých dospelých (3 mladí dospelí) a ťažko zdravotne postihnutých (7 detí). Samostatné výchovné skupiny sú v Hnúšti 3, v Tisovci 1.

V detskom domove máme deti vo veku od 9 mesiaca do 24 rokov. Deti do 6 rokov sú umiestňované do profesionálnych rodín. Deti navštevujú všetky typy škôl, od základnej, základnej umeleckej, špeciálnej až po vysoké školy. Naše deti sa zúčastňujú akcií poriadaných mestom, napr. Dni mesta, víťania Mikuláša, vianočných trhov, kde ponúkajú svoje výrobky. Navštevujú akcie OZ Stonožka, Domov dôchodcov a DSS, kde si pre klientov pripravujú programy a vyrábajú pozdravy. Priebežne deti prijímame, mení sa štruktúra na skupinách. V tomto roku očakávame financie na prestavbu, chceme v Tisovci presunúť skupinu ŤZP detí z poschodia na prízemie kvôli bezpečnosti detí. Obyvateľov Tisovca máme zamestnaných na pracovisku Tisovec spolu 15, z toho 11 vychovávateľov, 2 sociálne pracovníčky, 1 špeciálna pedagogička a 1 psycholog žijúci v Tisovci. *Ludmila Pánisová, sociálna pracovníčka DeD*

*Už ďalší rok prešiel,
čas smutných spomienok si nás našiel.*

*Usychá slza na líci,
spomienka vlačí myseľ blízkych...*

Dňa 6. februára uplynulo dlhých 25 rokov odvtedy, čo nás opustil drahý manžel a otec **Ľubomír KOJNOK**. S úctou a láskou spomínajú manželka Štefánia a deti Monika, Erika a Marcelka.

Základná umelecká škola Tisovec a OZ Múzy Tisovca
Vás pozývajú na

Metodické dni

akordeón, priečna flauta, gitara, zborový spev a hra v orchestri
12. - 13. február 2018

Verejný koncert

v pondelok 12. februára o 16. hodine
v kinosále MsKS Tisovec
hostia: Akordeónový orchester ZUŠ Lipany
Duo Alve

www.tisovec.com

KST Tisovec
Vás pozýva
17.2.2018
na 44. zimný výstup na Trstie

Viac info: 0915302913 J. Brndiar
0907526958 R. Štrba

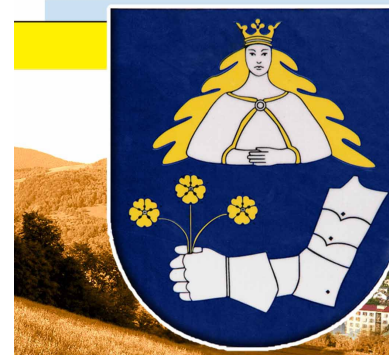
Stretnutie aj s malým občerstvením je na turistickú chatu pod vrcholom
Výstup individuálne rôznymi trasami: Tisovec – Žitá
Rim.Pílo – zelená
Mačava – žltá / červená
Mačava – zelená / červená
Kakobica – zelená
Barkovská Bystrá – modrá / červená
Muráň – červená

Učast' na vlastnú zodpovednosť!

Tisovský mesačník – mestské noviny občanov Tisovca a Rimavskej Píly. Vychádzajú 12 – krát do roka. Vydáva MsÚ Tisovec, Nám. Dr. V. Clementisa 1, 980 61 IČO 00 319 155

Povol. uzn. MZ 21/1991, reg. č.SKO/4, evidenčné číslo: EV 3937/09.ISSN 1339-1844. Redakcia: Michal Stejskal, Štefan Sabó, Miroslava Kojnoková, Erika Zerolová. Tel.: 047/5493470. www.tisovec.com, mail: kultura@tisovec.com. Grafická úprava a tlač: Oddelenie kultúry MsÚ Tisovec. Uzavierka posledný deň v mesiaci.

Fotografie bez označenia autora: Milan Slabej. Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu rukopisov. Redakcia nezodpovedá za obsah článkov od prispievateľov.

TISOVSKÝ MESAČNÍK

www.tisovec.com

Padli hrdinovia

*Nad Tisovcom keď v zime
guľky lietali,
Sokolí potajme šepkali:
„V hore sa partizáni stretajú,
o slobode ticho rozprávajú.“*

*Boli to junáci na bryndzi
chovaní,
odvážne ich srdcia v noci
stráž držali.
Guľatý mesiacik zaspať im
nedal,
k poslednému boju vojakom
šťastie prial.*

*Ráno, keď zore krvou sa
sfarbili,
mladučká šuhajú do šturmu
vyrazili.
Bol to súboj ťažký. Nemcov
bolo veľa,
na pomoc však prišli
rumunskí aj ruskí priatelia.*

*Ako divé šelmy sa do boja
dali,
po veľkom úsilí Nemcov preč
vyhnali.
Mamičkám radostné slzičky
šťastia padali,
otcovia s' a Jánošiči valašky
mieru vyhadzovali.*

*Bol to deň víťazstva, lásky i
smútku,
veď veľa dobrých chlapcov
schytalo guľku.
Bol to čin hodný samotného
kráľa,
im patrí naša vd'aka a večná
sláva.*

**Autorka básne: Miriam
Hradovská (bývalá žiačka
ZS)
Predniesla: Lucia Guzmová**

Oslobodenie Tisovca – 73. výročie

Vážení pán primátor, ctení hostia,
vážení občania mesta Tisovec a milí prítomní!

Ja a moji spolužiaci sme sa narodili do spoločnosti, ktorá už 73 rokov nepozná krutosti vojny. Našťastie pre nás, si ani len nevieme predstaviť, čo to slovo naozaj znamená. Mnohé, ba vlastne všetky veci chápeme ako niečo samozrejmé, ako všednú skutočnosť a vôbec si ju nespájame s predstavou ťažkých bojov za slobodu. Preto je snád' náš vzťah k týmto historickým udalostiam trochu iný, ako vzťah tých, ktorí vojnu prežili, boli jej účastníkmi alebo ju dopodrobna poznajú z rozprávania svojich blízkych. Od nepamäti bola túžba ľudí po moci veľká a dôsledkom tejto túžby sú vojny. Aj dnes sa síce bojuje v niekoľkých krajinách, ale už nebojuje celý svet, tak ako to bolo v 2. svetovej vojne. Ako zámienku na rozpútanie tejto vojny Adolf Hitler zinscenoval prepadnutie nemeckej vysielacky v Gliwitsz Poliakmi a hneď nato 1. septembra 1939 vtrhli nemecké vojská do Poľska, čím sa začala druhá svetová vojna. Tejto vojne sa nevyhlo ani naše mestečko Tisovec, ktoré sa snažilo odolávať štyri a pol roka nájazdom Nemcov a ich prisluhovačom. Nemálo tisovských občanov na ich podnet odviekli, nikto nevie presne kam, no väčšina z nich sa už domov nikdy nevrátila. A tak sa aj Tisovec stal zajatcom vojny, o ktorej sa dajú rozprávať mnohé príbehy, ale my si priblížime ten náš príbeh, pretože hlavnú úlohu v ňom zohrali naši prastarí rodičia. Bola tuhá zima, rok 1944, ktorý sa prelomil do januára 1945 cez najchudobnejšie Vianoce. Všetci Tisovčania sa veľmi báli, čo len s nimi bude. Chýri o postupe oslobodzovacej armády boli denno-denne na pretrase, ale nikto nevedel nič určité. Veľa mladých chlapcov bolo odhodlaných bojovať za toto mesto. Veľa ľudí podporovalo partizánov ukrytých v horách. Keď sa napokon potvrdili zvesti, že sa Nemci už blížia k Tisovcu, ľudia sa pripravovali na to najhoršie. Oslobodenie Tisovca sa potom odohrávalo za veľmi dramatických udalostí. Naše územie oslobodzovala 27. a 42. sovietska armáda a 4. rumunská armáda. Veliteľ, generálporučík Žmačenko, sa rozhodol pre taktiku obchvatu. Z juhu - od Hnúšte - tak zaútočili sovietske vojská, z východu – od Muráňa – rumunské vojská. Rumuni podnikli ťažký terénny prechod cez zasnežené Trstie, kde v blízkosti chaty zviadli boj s fašistickými jednotkami a ako prví postúpili k Tisovcu. To už od Hačavy bolo počuť Kaťušy, ktorých sa Nemci veľmi báli a urýchlene opustili svoje pozície útekem do Brezna. Po zdaní nemeckej obrany pri Hačave prenikli sovietski vojaci cez Rimavskú Pílu do Tisovca a postupovali hore Daxnerovou ulicou do mesta. Muránskou ulicou vstúpili do Tisovca rumunskí vojaci. Tisovčania privítali svojich osloboditeľov 28. januára 1945 na námestí, kde sa im v ruskom jazyku poďakoval Dr. Samuel Daxner. Rumunských vojakov pozdravil jeho syn Dr. Vladimír Daxner, ktorý tento jazyk študoval v rumunskom gymnáziu v Brašove. Sloboda Tisovca bola vykúpená krvou 30 vojakov Červenej armády, 19 rumunských vojakov, šiestich vojakov povstaleckej armády a piatich partizánov. Pri oslobodzovaní Tisovca bolo zabitých 25 Nemcov a štyria maďarskí vojaci. Celá okupácia však stála Tisovec 67 odvečených občanov do koncentračných táborov, 60 bolo zabitých počas SNP, dvaja ostali nezvestní a traja padli v boji proti fašistom mimo Slovenska. Tisovec bol tak konečne, presne dnes, 28. januára 1945, čiže pred 73 rokmi, slobodný, ale ešte dlho bolo v dušiach ľudí počuť výkriky bolesti. Ešte dlho tiekli matkám po tvári slzy, ešte dlho ženy márne čakali na návrat svojich mužov. Neprišli. Prišla však sloboda a s ňou postupne i slzy hrdosti, že tisovskí synovia i tisovskí muži spolu s rumunskými i sovietskymi vojakmi padli za svoju vlasť, za našu slobodu.

Spracovala: Mgr. Marta Svobodová

Predniesol: Sebastián Gabriel

73. výročie oslobodenia mesta Tisovec

V predvečer 73. výročia oslobodenia nášho mesta sa dňa 27. januára 2018 už po siedmykrát stretli tisovskí turisti z TO KOS

Rimavská dolina spolu s ďalšími záujemcami na tradičnom spomienkovom výstupe na Hradovú, aby vzdali hold všetkým hrdinom, ktorí padli pri oslobodzovaní Tisovca a Rimavskej Píly. Zraz účastníkov výstupu bol o 15:00 hod. pred zdravotným strediskom v Tisovci. Po prezentácii účastníkov všetci vystúpili k zástave na vrchole Hradovej a následne rozsvietením cca 129 kahancov na vyhládokom brale si takto uctili pamiatku našich osloboditeľov. Účastníkov bolo celkom 53, z toho 38 členov TO KOS Rimavská dolina a 15 hostí priaznivcov turistických akcií. Aj vďaka dobrej viditeľnosti mohli Tisovčania vidieť žiaru zapálených kahancov a spomenúť si na obeť krvavej vojny – či už to boli padlí rumunskí i ruskí osloboditelia alebo priamo naši občania,

ktorí zahynuli v rokoch II. svetovej vojny. Občania Tisovca si dňa 28. januára 2018 pri Pomníku SNP na Námestí Dr. Vladimíra Clementisa pripomenuli 73. výročie oslobodenia nášho mesta. Organizátormi

slávnostnej pripomienky výročia boli mesto Tisovec a Slovenský zväz protifašistických bojovníkov. Na pripomienke výročia sa zúčastnila delegácia z družobného mesta Tăuții-Măgherăuș ktorú viedol primátor mesta, p. Anton Ardelean. Uctiť pamiatku obetí si prišli aj poslanci MsZ v Tisovci, členovia SZPB v Tisovci a Rimavskej Píly. Prítomní boli aj zástupcovia Klubu vojenskej histórie Ostrô na čele s Andrejom Kováčom, ktorí v historických rumunských uniformách držali čestnú stráž a vystrelili čestnú salvu. Hymny – rumunskú, slovenskú i európsku – ako i Pochod hrdinov zahrli členovia dychovej hudby Fanfara Stibina z Rumunska. Všetkých prítomných privítal p. Klement Kéry, tajomník SZPB v Tisovci, básňou pozdravila účastníkov spomienky Lucka

Guzmová, žiačka ZŠ Dr. Vladimíra Clementisa a s krásnym príhovorom, v ktorom rozobral históriu oslobodenia mesta i odkaz hrdinov pre dnešnú mladú generáciu, vystúpil Sebastián Gabriel, žiak tisovskej ZŠ. Za dôstojnú prípravu žiakov ďakujeme p. učiteľkám Mgr. Marte Svobodovej a PaedDr. Anne Keletiovej. (pozn.: Príhovor uverejňujeme v plnom znení). S príhovorom, v ktorom vyzdvihol priateľstvo medzi rumunským a slovenským národom a zvlášť medzi našimi mestami, sa všetkým prítomným prihovoril aj. p. Anton Ardelean. Veď ich rodák, básnik Ion Șugariu (vl. menom Ion Soreanu, nar. 6 júna 1914, Băița, Maramureș) sa priamo zúčastnil oslobodzovacích bojov o Tisovec a v našom meste strávil niekoľko pár dní – podľa dochovaných písomných spomienok. Zahynul 1. februára 1945 pri oslobodzovaní Brezna.

Tiež ocenil, že ani v rokoch slobody nezabúdame na všetkých hrdinov, ktorí zahynuli ďaleko od svojej vlasti a svoje životy

položili za našu slobodu.

Po ukončení slávnosti nasledoval kultúrny program v spoločenskej sále MsKS, v ktorom sa našim rumunským hosťom a priateľom, ako i ctenému publiku predstavila krátkym vystúpením DH Hradovanka pod dirigačskou taktovkou p. Milana Matuchu, so spevkami Martou Svobodovou, Kristínou Fol'kovou a Braňom Hradovským. Folklorne tradície fašiangového obdobia v našom meste predstavili deti z DFS Čičček s korepetítorkou Ľubicou Sabovou, ktoré vedie p. Janka Ťažká. Zlatým klincom programu bolo vystúpenie mládežníckej dychovej hudby z Rumunska, Fanfara Stibina, ktorú vedie p. Szekely Mihai. Skvelý koncert mladých ľudí, medzi ktorých svojím elánom i životnou energiou úplne

zapadol aj p. primátor, melódie pre nás známe i menej známe, potešili srdcia všetkých divákov, ktorí nešetřili potleskom a nadmieru spokojní, s krásnym umeleckým zážitkom odchádzali domov.

rumunskí vojaci. Delegáciu viedol primátor, p. Anton Ardelean a spolu s ním navštívili naše mesto aj zástupkyne samosprávy Tăuții-Măgherăuș a 22 mladých členov dychovej hudby FANFARA STIBINA, ktorú vedie p. Szekely Mihai. Vo štvrtok večer ich privítali v Tisovci poslanci MsZ Ing. Hanka Homolová, Ing. Karol Kubíni, Karol Hruška, Róbert Boháčik a prednosta MsÚ Ing. Tibor Tokár. V piatok sme pre našich hostí zorganizovali výlet do Banskej Bystrice, kde navštívili Múzeum SNP a poobede sme navštívili najväčší vojenský cintorín rumunskej armády vo Zvolene, kde svoj večný sen snívajú aj ich rodák Ion Soreanu, známy pod literárnym pseudonymom Ion Șugariu.

Pokračovanie na str. 4

Pokračovanie zo str. 6

To sme už boli vybavení vítačkou a lanovým rebríkom, pretože sme predpokladali sondovanie aj na dne priepasti. Po ukotvení rebríka zostupuje na prvý prieskum Matúš, za ním ja. Obdivujeme výzdobu, stropné komíny, kvaple, fotíme. Steny sú takmer kompletne vyzdobené sintrovými nátekmi, prevismi a kvapľami. Dominuje tu farebne odlišný útvar, ktorý vyzerá ako vemenó. Na dne sa nachádzajú prepadané kosti. Identifikujeme lebky jazvecov a lišok. Pri prieskume zisťujeme, že z priepasti pokračuje meandrovitá puklinová chodba, vysoká vyše 2 m. Klesá hlbšie do masívu a evidentne kopíruje objavnú chodbu.

Po niekoľkých metroch sa však zužuje a uzatvárajú ju sedimenty. Objavujeme ďalší odtokový kanál, ktorý bude treba prehliť. Medzitým schádzajú po rebríku ďalší jaskyniari pozrieť si nový objav. Fotíme, obdivujeme, diskutujeme. Po skončení „exkurzií“ sa ostatní jaskyniari presúvajú kopať do jaskyne Prekvapenie a ja s Dušanom Čipkom ostávame kopať na dne Pasce, ako sme jaskyňu nazvali. Zahlbujeme sa do vlhkej hlíny a prehľbujeme odtokový kanál. Po splnení „normy“ vystupujeme na povrch. Neskôr nás vystriedajú merači Miro Hecko a Lukáš Vlček. Výsledok merania je 41 m a ďalšia perspektíva. Na objave jaskyne a jej zameraní sa podieľali jaskyniari: Matouš Ryček, Luboš Trtílek, Aleš

TKD klub Hnúšťa-Tisovec zbiera cenné tituly Majstrov SR 2017 a významné ocenenia!

V Košiciach 16.12.2017 sa stretli všetky taekwondo kluby z celého Slovenska, aby zabojovali o cenné kovy a hlavne o titul "Majster Slovenska 2017". Taekwondo klub Hnúšťa-Tisovec reprezentovalo spolu 14 súťažiacich, ktorí dosiahli vynikajúce výsledky, ktorými sme získali významné ocenenia v tímoch: v celkovom hodnotení M SR 2017 (zápas +poomsae kategória) v počte získaných bodov: 8 x zlato, 2 x striebro, 2 x bronz sme sa umiestnili ako klub na 4. mieste z 12 zúčastnených. Titul "Majster/ka SR 2017 v poomsae získali: jednotlivci : Saška Lorinčíková, Tamarka Morová, Ivka

Kysel'ová, Milan Kysel', vo dvojiciach: sestry Morové Timejka+Tamarka, Ivana Kysel'ová +Petra Porubiaková, Kornélia Dovalová+Milan Kysel, v trojiciach: Sára Sujová+Ivka Kysel'ová, Petra Porubiaková, 2. miesto vybojovala v poomsae Timka Morová a v zápase Alex Mertinyak, 3. miesto získala v poomsae Martina Zelenáková a v zápase Petra Porubiaková. Ďalším významným ocenením bolo vyhlásenie najúspešnejších športovcov za rok 2017, ktoré získali v kategórii poomsae naša najmladšia taekwondistka 6 ročná v kategórii žiačka Saška Lorinčíková, ďalej v kategórii kadet Ivana Kysel'ová,

Vyroubal, Patrícia Binderová, František Musil, Jiří Cének, Martin Kaňok, Vojta Višňovský, Andrea Pěkná, Dušan Čipka, Dušan Hutka, Lukáš Vlček a Miroslav Hecko. Dušan Hutka, Speleoklub Tisovec P1 Andrea Pěkná v úvodnej časti jaskyne. Foto: M. Ryček P2 Dušan Hutka a Dušan Čipka na dne jaskyne. Foto: D. Hutka P3 Výzdoba a zostupný rebrík. Foto: M. Ryček P4 Útvar s názvom Vemenó. Foto: D. Hutka P5 Vykopaná pasca. Foto: Dušan Hutka P6 Pri novej lokalite 6. 5. 2017, zľava: Dušan Hutka, František Musil, Jiří Cének, Luboš Trtílek, Aleš Vyroubal, Patrícia Binderová, Matouš Ryček. Foto: D. Hutka

v kategórii junior Milan Kysel'. Na skvelom 2. mieste spomedzi všetkých tímov sa umiestnil ako najúspešnejší klub v SR za rok 2017 náš Taekwondo klub Hnúšťa-Tisovec, ktorý sa vďaka všetkým súťažiacim počas celého roka dostal do rebríčka najúspešnejších. Opäť sme dokázali, že spoločným úsilím, poctivým tréningom dokážeme robiť veľké veci. Všetkým v mene TKD klubu Hnúšťa-Tisovec ďakujeme za vynikajúcu reprezentáciu nášho klubu, mesta Hnúšťa, mesta Tisovec.

Návšteva priateľov z rumunského Tăuții-Măgherăuș

Tăuții-Măgherăuș, sedemtisícové mesto v župe Maramureș, nie je vzdušnou čiarou veľmi vzdialené od Tisovca. Založenie jednej z jeho častí – Toutfalu – sa dáva do súvislosti s husitskými exulantmi, ktorí sa tu usadili v polovici 15. storočia. Mestečko leží v údolí

pod nevysokými kopcami južne od bývalej Podkarpatskej Rusi. Vytvorilo sa spojením viacerých obcí a jeho rozpoltený erb vystihuje, čím sa obyvatelia najviac živil: baníctvom a vinohradníctvom. Rumunská delegácia prvýkrát do Tisovca zavítala v lete 2013 s úmyslom vystopovať posledné dni svojho rodáka, básnika, esejistu, literárneho kritika a publicistu Iona Șugariu. Už v tých dňoch sa vytvorilo priateľstvo medzi našimi samosprávami. V septembri 2017 bol Mužský spevok Dr. Sama Daxnera pozvaný aj s predstaviteľmi mesta Tisovec do Tăuții-Măgherăuș, kde sa zúčastnili miestnych slávností. A v dňoch 25.-29. januára 2018 sme privítali priateľov z Rumunska u nás v Tisovci pri príležitosti 73. výročia oslobodenia nášho mesta. Veď prvými osloboditeľmi boli práve

rumunskí vojaci. Delegáciu viedol primátor, p. Anton Ardelean a spolu s ním navštívili naše mesto aj zástupkyne samosprávy Tăuții-Măgherăuș a 22 mladých členov dychovej hudby FANFARA STIBINA, ktorú vedie p. Szekely Mihai. Vo štvrtok večer ich privítali v Tisovci poslanci MsZ Ing. Hanka Homolová, Ing. Karol Kubíni, Karol Hruška, Róbert Boháčik a prednosta MsÚ Ing. Tibor Tokár. V piatok sme pre našich hostí zorganizovali výlet do Banskej Bystrice, kde navštívili Múzeum SNP a poobede sme navštívili najväčší vojenský cintorín rumunskej armády vo Zvolene, kde svoj večný sen snívajú aj ich rodák Ion Soreanu, známy pod literárnym pseudonymom Ion Șugariu.

Pokračovanie na str. 4

Hamšíkovci na sústreďení v Tisovci

V dňoch 29. až 31. 1. 2018 pricestovali na futbalové sústreďenie do nášho mesta a klubu MŠK Tisovec druhohodgoví dorastenci z JUPIE Futbalová škola Mareka Hamšíka. Mladí futbalisti z tohto klubu zavítali medzi nás po prvýkrát. Dvadsať mladých futbalistov trénovalo pod vedením trénerov Adama Hroša a Patrika Beňuša v dvojfázových tréningoch. V utorok 30. 01. 2018 o 15:00 hod. odohrali naši dorastenci MŠK Tisovec s nimi priateľské futbalové stretnutie. Keďže naši dorastenci pôsobia vo 4. lige skupiny D SSFZ bola to pre nich veľká motivácia si zahrať proti súperovi zvučného mena, ktorý hrá 2. ligu SSFZ. Tomu nasvedčuje aj skutočnosť, že na zraz pred stretnutím prišlo 18 dorastencov a tak tréner dorastu Tisovca Marek Drak musel porozmýšľať akú postaví zostavu do prvého

polčasu, keďže proti takémuto súperovi si chcel zahrať každý jeden náš dorastenec. Motivácia bola o to väčšia, že v klube JUPIE hrávajú aj naši dvaja odchovaní tisovského klubu Filip Boháčik a Matej Bálint. Pred stretnutím sme si urobili spoločnú fotografiu a kapitáni oboch družstiev za náš klub Peter Paššák a za klub JUPIE Matej Bálint si vymenili klubové vlajky. Po tejto oficiálnej časti hlavný rozhodca Martin Hodoň otvoril priateľské stretnutie obidvoch družstiev. V prvom polčase sme boli súperovi viac-menej vyrovnaným súperom, o čom svedčí aj polčasový výsledok, keď sme so silným súperom prehrávali len 0:3. V druhom polčase nám ubudli sily, čo využili hostia a nakoniec sme prehrali 0:11. Samozrejme výsledok bol vysoký, ale dôležité bolo to, že naši chlapci zažili novú

skúsenosť a zahrli si tak kvalitný zápas proti súperovi, ktorý hrá o dve ligy vyššie ako my. Toto stretnutie im dalo veľkú skúsenosť do ďalších prípravných, ale aj majstrovských stretnutí, ktoré odohrajú v jarnej časti. Ďalším veľkým lákadlom pre našich hráčov dorastu MŠK Tisovec môže byť to, že hneď po stretnutí sme dostali od JUPIE pozvánku na generálku týždeň pred prvým majstrovským zápasom v marci, zahrať si u nich prípravné futbalové stretnutie s mladšími dorastencami. Verím, že po tomto stretnutí bude medzi našimi klubmi pretrvávajúca priateľská atmosféra a budeme sa držať hesla, že futbal nás ma spájať a nie rozdeľovať. Peter Rukavica, manažér MŠK Tisovec

Pokračovanie zo str. 2

Priatelia ho oslovovali Soare, po rumunsky to znamená Slnko. Rumunská delegácia sa poklonila pri jeho hrobe za zvukov hymny v podaní členov kapely Fanfara Stibina. Akcie sa zúčastnili aj žiaci ZŠ Dr.Vladimíra Clementisa Tisovec spolu s p. uč. Vierkou Švihlovou a zo samosprávy mesta Tisovec hostí sprevádzali Hanka Homol'ová, Mirka Kojnoková a Milan Slabej.

V sobotu naši hostia navštívili Mestský úrad a mestské múzeum v Tisovci, oboznámili sa s históriou nášho mesta. Obied bol pripravený na Salaši Zbojská, no najprv všetci navštívili miestnu rozhľadňu. Nezabudli zazvoniť na jej zvon, aby mali istotu, že sa do nášho krásneho kraja ešte vrátia. A dostatok snehu využili aj na postavenie snehuliaka. Popoludní našu delegáciu privítali v obci Michalová. Ved' práve tu boli pochovaní padlí rumunskí vojaci, ktorí boli neskôr prevezení do Zvolena. Pri pamätníku rumunských vojakov si p. starostka Ing. Terézia Tisovčíková s občanmi Michalovej uctili pamiatku padlých hrdinov. Na pietnom akte sa zúčastnili aj poslanci mesta Tisovec a vzácna delegácia z Rumunska, ktorú sprevádzal pán Anton Ardelean, primátor mesta Tautii Magheraus. Po pietnom akte

nasledoval koncert v sále Domu kultúry, na ktorom vystúpila domáca spevácka skupina

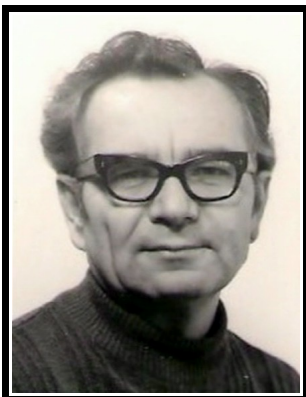
„Potešenie“ a úžasná dychová hudba Fanfara "STIBINA" si vyslúžila obrovský potlesk všetkých divákov. Večer v Reštaurácii Centrál,

ale aj katedry sociológie na FF UK v Bratislave. V r. 1969 sa stal prvým voleným a nie dosadeným riaditeľom ústavu. Normalizačné postihy ho prinútili odísť zo Sociologického ústavu. V roku 1971 prichádza pracovať na Ústav stavebníctva a architektúry SAV, kde sa aktívne zapája do formovania urbánnej sociológie a sociológie sídiel. Tu začalo jeho priekopnícke obdobie budovania a rozvíjania priestorovej sociológie. Pôsobil najskôr ako zástupca vedeckého oddelenia a v období 1984 – 1987 ako vedúci oddelenia pre výskum spoločenských faktorov vo výstavbe a neskôr oddelenia urbánnej sociológie. Na tomto ústave pracoval do r. 1993, keď sa opäť vrátil do Sociologického ústavu SAV a intenzívne sa zapájal do života ústavu i sociológie na Slovensku až do odchodu na dôchodok v roku 1999. Pôbil ako šéfredaktor časopisu Sociológia a predseda Vedeckej rady SÚ SAV a v orgánoch SAV. Je autorom viac ako pol druhej stovky vedeckých a odborných štúdií a rozsiahleho súboru vedecko-výskumných správ. Známe sú jeho publikácie *Človek a jeho sídla* (1980), *Sídelný vývoj* (1990) v ktorých rozpracoval základné koncepty a terminológiu sídelného vývoja. Z prác posledného obdobia spomeňme aspoň *Vývoj sociálno-ekologickej situácie Slovenskej spoločnosti* (VEDA, 1995) či *Sociálna marginalita územia Slovenska* (1995), *Regionálny rozvoj Slovenska: východiská a súčasný stav* (2004), *Regionálny rozvoj Slovenska z pohľadu priestorovej sociológie* (2006) a *Sociálne zdroje lokálneho a regionálneho rozvoja* (2008). Všetky patria medzi priekopnícke práce v slovenskej priestorovej sociológii a znamenali významný prínos k rozvoju teórie a metodológie priestorovo orientovanej sociológie a k poznaniu vývoja slovenskej spoločnosti a jej sociálno-priestorovej situácie. Okrem vedecko-výskumnej práce bol aktívny aj pedagogicky a bohatá a rôznorodá je i jeho vedecko-

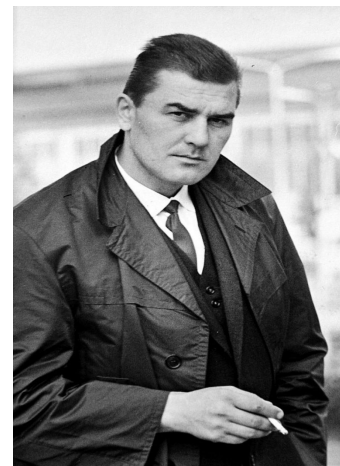
ktorého sa zúčastnili poslanci MsZ Tisovec a zástupcovia ZŠ a ZUS Tisovec, sa niesol v priateľskom duchu a v dobrej nálade. V nedeľu sme si spolu s hosťami a členmi SZPB v Tisovci pripomenuli 73. výročie oslobodenia pri Pamätníku SNP v Tisovci. Pán primátor Anton Ardelean vysoko ocenil, že na padlých hrdinov, ktorí nám priniesli slobodu, nezabúdame ani po toľkých rokoch a potešila ho najmä čestná stráž vojakov z KVH Ostrô, ktorí sa venujú najmä histórii rumunskej armády. A opäť jeden skvelý koncert – v spoločenskej sále MsKS ukázali svoje umenie členovia DH Hradovanka a deti DFS Čížiček. Po nich svojím skvelým programom potešili množstvo divákov opäť členovia kapely Fanfara STIBINA, za čo si vyslúžili obrovský aplauz a standing ovation. Tí čo prišli určite neofutovali a zo spoločenskej sály odchádzali nadšení zo skvelého výkonu mladých hudobníkov a plní nezabudnuteľných dojmov. Vďaka Vám, Fanfara STIBINA! V pondelok rumunská delegácia navštívila ešte ZŠ Dr. V.Clementisa, kde pre žiakov zorganizovali ešte jeden koncert. A potom už len rozlúčka a spomienky, ktoré nás ešte dlho budú sprevádzať. Ved' s rumunskými priateľmi sme strávili naozaj pár pekných dní a dufame, že naše mesto opäť niekedy navštívia.

organizačná činnosť. Bol členom redakčných rád časopisov Sociológia, Architektúra a urbanizmus, Životné prostredie a Projekt. Jeho významná a mnohostranná vedeckovýskumná činnosť J. bola ocenená viacerými vyznamenaniami. Bol členom kolektívu oceneného Národnou cenou SR za rozvoj urbánnej sociológie, a dvojnásobným nositeľom Ceny SAV za vedecko-popularizačnú činnosť. Slovenská akadémia vied mu dvakrát (1994, 1999) udelila plaketu Ľudovíta Štúra za zásluhy v spoločenských vedách. V roku 2013 mu predseda SAV udelil medailu pri príležitosti 60. výročia založenia SAV. Za prácu pre rozvoj Bratislavy bol ocenený Medailou mesta Bratislavy. Dostal i viacero ocenení a vyznamenaní za odbojarsku činnosť i aktívnu činnosť v športových organizáciách.

Ján Pašiak bol hlbokým lokálpatriotom. Gemer - Malohont a najmä Tisovec boli jeho srdcovou záležitosťou aj v profesionálnej práci. Po Novembri 89 spolupracoval so samosprávami v regióne a v meste. Inicioval viaceré projekty. Prichádzal so svojimi kolegami, učil a motivoval rodákov ku aktivitám, ktoré mali zlepšiť životné podmienky regiónu. Inicioval a aktívne pracoval v občianskom združení Spolok rodákov a priateľov mesta Tisovec. Spolu so svojím kolegom, tiež lokálpatriotom Ivanom Dianiškom pripravili Almanach spomienok na Tisovec. Ako s istou dávkou humoru a nostalgie hovoril, ukončením jeho pedagogickej kariéry bolo pôsobenie na Evanjelickom gymnáziu v Tisovci, v budove, kde absolvoval svoje gymnaziálne štúdium. Tu v roku 2000/2001 pôsobil ako externý učiteľ sociológie. Napísal skriptá pre potreby stredoškolského vyučovania odboru. Inšpiroval viacerých študentov pre štúdium sociológie. *Spomíname na neho s úctou.*

Za Jánom Pašiakom

Dňa 24. januára 2018 zomrel vo Bratislave vo veku nedožitých 89 rokov jeden z najvýznamnejších slovenských sociológov, náš rodák **doc. PhDr. Ján Pašiak, CSc.** Prínos Jána Pašiaka pri obnovovaní a rozvoji modernej sociológie na Slovensku v 60. rokoch 20. storočia je neprehliadnuteľný. Bol zakladateľom sociológie sídiel, priestorovej sociológie a sociálnej ekológie na Slovensku. Aj vďaka jeho odbornosti a širokému rozhľadu sa priestorová sociológia vypracovala na samostatnú sociologickú školu. Základné a stredné vzdelanie získal v Tisovci. Na Filozofickej fakulte UK v Bratislave začal študovať sociológiu, a po jej zrušení históriu a filozofiu. V Slovenskej akadémii vied pôsobil od roku 1962: najprv na Filozofickom ústave SAV, kde sa podieľal na vytvorení samostatného oddelenia sociológie, ktoré aj viedol. Zaslúžil sa o prvé preklady literatúry z metodológie sociologického výskumu do slovenského jazyka, venoval sa všeobecnej sociológii a sociológii národa, dejinám slovenskej sociológie. Po premene oddelenia na samostatný Sociologický ústav (1965) pôsobil najprv ako zástupca jeho riaditeľa. V tomto období sa podieľal na založení Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV,

Juraj Jánošík – 330. výročie narodenia

Ľudový hrdina, zbojník Juraj Jánošík, ktorého legenda inšpirovala ľudovú slovesnosť a stala sa predlohou viacerých filmov, muzikálov alebo literárnych príbehov sa narodil pred 330 rokmi (v januári 1688) a zomrel pred 305 rokmi. Popravili ho 18. marca 1713 v Liptovskom Mikuláši na druhý deň po vynesení rozsudku. Mladík s nešťastným osudom sa dožil iba 25 rokov. Pochádzal z Terchovej. Pridal sa k vojku Františka Rákocziho, potom skončil v cisárskej armáde. Vykúpil ho otec, Jánošík sa vrátil domov a stal sa zbojníkom. V zbojníckej družine si vybojoval miesto na jej čele a zbíjal. Chytili ho, mučili, odsúdili a popravili obesením na hák. Podľa legendy bohatým bral a ľudomným dával. Aj keď je s jeho menom spojená najmä Terchová, kde sa narodil, zviazané s ním sú aj ďalšie dve dediny na juhu stredného Slovenska - Klenovec a Kokava nad Rimavicou. Sú to miesta, kam sa vraj rád vracal a pred svojím dolapaním asi aj nejaký čas skrýval. Jeho príbeh prežil v ľudovej tvorbe v podobe povestí, rozprávok a piesní. Ujali sa ho aj

básnici, spisovatelia a ďalší umelci. **Janko Král'** je autorom básne Výlomky z Jánošíka, báseň Smrť Jánošíkova je od **Jána Bottu**, **Samo Chalupka** napísal báseň Likavský väzeň, autorom historicko-dobrodružného románu Jánošík je **Pavel Beblavý**, hru o Jánošíkovi napísal **Ferko Urbánek**. **Pavol Országh-Hviezdoslav** napísal báseň Jánošíkova stupaj, venoval sa mu aj **Jonáš Záborský** v dráme Jánošíkova večera. Od **Gustáva Maršall-Petrovského** je román Jánošík, kapitán horských chlapcov. O Jánošíkovi napísali aj **Mária Rázusová-Martáková**, **Milan Ferko** i **Ján Hrušovský**. Jánošík! od autora **Dušana Taragela** nadobudol podobu komiksu. Knihu Na skle maľovaný/z dreva vyrezané napísala dvojica autorov **Ernest Bryll** a **Ľubomír Feldek**. Vo výtvarnom umení zvečnili Jánošíka Janko Alexy, Miloš Bazovský, Martin Benka, Ľudovít Fulla, Fraňo Štefunko, Koloman Sokol a iní. Ján Levoslav Bella zložil kantátu Svadba Jánošíkova, Ján Cikker operu s názvom Juro Jánošík.

Postava Juraja Jánošíka ako slovenského ľudového hrdinu celkom pochopiteľne lákala aj filmárov. Hneď od počiatku kinematografie. Prvý film o Jánošíkovi tak vznikol už v roku 1921. Podieľali sa na ňom bratia Siakel'ovci, Jaroslav ako režisér, Daniel ako kameraman. V roku 1935 natočil ďalšieho Jánošíka Martin Frič, v roku 1963 režisér Pa'lo Bielik. V roku 1976 vytvoril Viktor Kubal animovaný film Zbojník Jurko a v roku 1974 natočil v Poľsku režisér Jerzy Passendorfer televízny seriál Jánošík. V septembri 2009 mal premiéru veľkofilm Jánošík. Pravdivá história. Jeho režisérkami boli Agnieszka Hollandová a jej dcéra Kasia Adamiková. 20-minútový film o Jánošíkovi, ktorý ho predstavuje ako literárnu, divadelnú, filmovú postavu a ako

historickú osobnosť majú v expozícii Jánošík a Terchová v priestoroch obecného úradu v Terchovej.

Pre nás, Tisovčanov, má najväčší význam dvojdielny film Pa'la Bielika, ktorý mal premiéru v rokoch 1962 a 1963 a hlavnú úlohu v ňom hral náš rodák, **František Kuchta**. Tvorcovia si na ňom dali veľmi záležať, dodnes udivuje svojou kvalitou. Nakrúcalo sa dva roky, film je farebný a širokouhlý - hoci fotky sa dochovali iba čiernobiele. A z neherca Františka Kuchtu spravil Jánošík asi najslávnejšieho slovenského lekára. Uznávaný lekár František Kuchta, ktorý hral nezabudnuteľného Jánošíka v Bielikovom filme sa narodil 14.1.1932 v Tisovci. V roku 1962 ho režisér Pa'lo Bielik obsadil do filmu Jánošík, kde stvárnil hlavného hrdinu. V hereckom prejave bol húževnatý, prirodzený, uvoľnený a bez trémy. Na úlohu Jánošíka bol ako stvorený, mal výšku cez 2 metre a vyšportovanú postavu štíhlejšieho typu. Počas príprav filmu Jánošík pôsobil v ilavskej väznici ako chirurg. František Kuchta bol vzdelaný, sčítaný a nadpriemerne inteligentný. Pred kameru sa postavil už len raz, vo vedľajšej úlohe lesníka vo filme Hodiny, ktorý režíroval Martin Ťapák. Zomrel 27.3.1981 v Bánovciach nad Bebravou. A teraz sa obraciame na všetkých Tisovčanov, ktorí si spomínajú na p. Františka Kuchtu, majú jeho fotografie, aby sa podelili s nami o tieto vzácne spomienky. V písomnej forme, v rukopise, fotografie môžete priniesť do Mestskej knižnice A.H.Škultétyho. Radi by sme v Tisovskom mesačníku uverejňovali príbehy „tisovského Jánošíka“ na pokračovanie. *Dakujeme.*

Redakcia TM

Februárové zvyky a pranostiky

zameranými na očisťovanie od zlého, zažehnanie nešťastia a privolanie plodnosti. Táto magická očista sa nazývala februatio, podľa nej dostal meno aj samotný mesiac február. O zavedenie kresťanských sviatkov Hromníc sa pričínili v 5. storočí pápež Gelasius I. Niekdajšie pohanské rituály nahradil sprievodom s horiacimi sviečkami okolo kostola. Súčasťou katolíckej liturgie je aj dnes posväcovanie sviečok. Sviečky hromničky si ešte v nedávnej dobe ľudia starostlivo odkladali, aby ich zapalovali v čase búrky. Modlili sa pri nich, aby blesk neudrel do ich domu a nezničil obydlie, statok a úrodu. Hromničné sviečky zapalovali aj pri umierajúcom, aby sa mu ľahšie odchádzalo z tohto sveta. V ľudovom liečiteľstve našli hromničky využitie ako prostriedok pri boľavom hrdle.

Hlavným zdrojom obživy našich predkov bolo to, čo si sami dopestovali. Zvyky na Hromnice sa spájajú so snahou zabezpečiť si kvalitnú úrodu textilných plodín, teda najmä ľanu a konope. Gazdinky v ten deň varili dlhé rezance alebo šúľance, aby im narástol dlhý ľan a konope. *Vtedy deti vyskakujú, keď halušky v hrnci čujú. Ešte lepšie keď*

rezance, do povaly keď šúľance. S rovnakým cieľom sa ženy kľzali po ľade a mládež sa zas vybrala na veselú sánkovačku, pričom dbali na to, aby ich dráha bola čo najdlhšia. A boli tiež radi, ak zo striech viseli dlhé cencie. Povery však ľudom zakazovali vykonávať určité druhy prác. Na Hromnice nemali pracovať v hore, aby do nich „hrom nedrel“. Ženy nešli ani nič neprešivali, lebo by vraj ihla mohla pritiahnúť blesk do domu. Aj keď už ľudia očakávali blížiacu sa jar, boli radi, ak bol február ešte studený. Svedčia o tom mnohé pranostiky. *Raduje sa gazda, keď na Hromnice musí obliekať dve kabanice.* Hovorilo sa tiež, že *ak je mnoho snehu vo februári, bude mnoho sena v júli.* Naopak, *teplý február býval predzvesťou, že zima ešte len udrie a bude dlhá.* Známe sú porovnania *Na Hromnice dážď - na jar sneh, na Hromnice sneh - na jar dážď,* alebo *Zelené Hromnice, biele Velikonoce.* Znamenalo to totiž zlú úrodu v ďalšom roku a tým aj chudobu: *Keď slnko svieta na Hromničku, zbieraj aj slamu na choďničku.* Mrazivý Hromniček vešti údajne spoľahlivo aj to, že bude dobrá úroda zemiakov a príjemné teplé počasie v auguste. **Pokračovanie na str.6**

Pokračovanie zo str.5
Na Blažeja - 3. februára

Na svätého Blažeja sa v chrámoch udeľovalo "svätoblažejské požehnanie", pri ktorom kňaz kládol dve posvätené sviece, zviazané krížom po hrdlo tomu, komu požehnanie udeľoval. Takéto požehnanie malo chrániť pred krčnými chorobami a všeobecne pred zlom. V niektorých oblastiach sa svätíl chlieb a kúsok z neho sa zastrkvalo do strechy izby, aby sa nechytila. Podľa počasia sa predpovedalo zdravie ľudí. Ak ráno na svätého Blažeja svietilo slniečko, malo zdravie v nasledujúcich mesiacoch slúžiť predovšetkým mladým ľuďom a deťom. Poludňajšie slnko predpovedalo zdravie dospelých a slnečné počasie k večeru zas ľuďom starým.

Na svätého Blažeja má ísť furman zo dvora.

Dorota – 6. februára

Legenda o svätej Dorote sa stala základom ľudovej hry. Panna Dorota prijala kresťanstvo a za vieru bola prenasledovaná. Jej nápadník, pohanský vládca, ju nútil, aby sa vzdala pohanstva, čo ona odmietala. Podrobili ju mučeniu v kotle s vriacim olejom, bičovali ju, pálili; všetko márne. Nakoniec ju sťali. Ľudoví umelci ju zobrazovali s ružami vo vlasoch a s košíčkom jablák. Je patrónkou záhradníkov. So sviatkom Doroty sa spájajú aj mnohé pranostiky:

Okolo svätej Doroty bývajú metelice a sloty. Svätá Dorota na sneh bohatá. Plačlivá Dorota – omrzlá robota.

Fašiangy

Fašiangy sú doba od Troch kráľov do

Popolcovej stredy. Najznámejšie a zároveň najveselšie sú posledné dni fašiangu, spojené s radovánkami a hodovaním. Fašiangové tradície, spojené so sprievodmi maskovaných ľudí, boli akými prechodom medzi Vianocami a Veľkonočnými sviatkami. *Všetci ľudia sa radujú v fašiangové časy, jedni pijú, druhí jedia za stolom klobásy.* O fašiangoch sa dozvedáme z písomností už z 13. storočia. Naši dávní predkovia sa na bujaré oslavy veľmi tešili, čo bolo ale trňom v oku pre cirkev. Vtedy bývali fašiangy oveľa hlučnejšie ako dnes. Každý sa snažil užiť si tieto krátke chvíle ako najlepšie vedel. Veselil sa bohatý aj chudobný, pán aj sluha, majster aj tovariš. Každý jedol fašiangové šišky, veselo popíjal, spieval a tancoval pri hudbe. *Aké fašiangy, taká Veľká noc. Suché fašiangy – dobrý rok.*

V noci fašiangovej, keď vidno hviezd mnoho, ponesú sliepky moc vajec roku toho.

Popolcová streda

Po rušných fašiangoch nasledovala popolcová streda, ktorou a začínal štyridsať dní trvajúci veľký pôst. Nebola zasväteným dňom, kto však nebol hatený nejakou sŕmou prácou, pokladal si za svoju povinnosť zjst' v ten deň do kostola na popolec. Názov dňa "Popolcová streda" pochádza zo zvyku páliť palmy, u nás bahniatka z Kvetnej nedele minulého roka. Takto získaný popol sa potom používa pri bohoslužbe Popolcovej stredy, kedy sú veriaci poznačení popolom na čelo. Tento symbol sa vzťahuje na blízkovýchodnú tradíciu našich predkov, čiže sypania si popola na hlavu na znamenie pokánia pred Bohom.

Stále je zvyk hovoriť, keď človek urobí chybu, že si teraz "sype popol na hlavu", aby napravil čo spôsobil a pokazil a vyprosil si tak od Pána Boha odpustenie. Podľa starého zvyku pozostávala popolcová streda z nejakej pôstnej polievky a z cestovín s makom. Zbožnejšie žieničky zjedli až večer niečo na zahnanie hladu. V období po popolcovej stredy sa už neorganizujú žiadne zábavy a podľa kresťanských tradícií sa má vtedy človek pripraviť fyzicky aj duševne na jeden z najdôležitejších sviatkov - Veľkú noc, ktorú toto vierovyznanie spája so vznikom Ježiša. *Aké je počasie na Popolcovú stredu, také je po celý rok.*

Keď sa mačka cez fašiangy na slnci opeká, potom v pôste za kachle uteká.

Matej – 24. februára

Sv. Matej patril medzi 12 Ježišových učeníkov. Keďže ho sťali sekerou, je patrónom stavebných remeselníkov a mäsiarov. Na Mateja platil zákaz podsádzania slipek vajčkami, aby sa nevyliahli neduživé kurence. Zakázane v tento deň boli aj niektoré domáce práce – tkanie, šitie, pranie. Deň svätého Mateja sa spája s koncom zimy. Gazdovia sledovali počasie, lebo sv. Matej bol aj patrónom dobrej úrody. „Zobúdzali“ stromy zo zimného spánku potriasaním a klopaním vareškou na ne. Od Mateja sa zintenzívňovali prípravy na jarné práce.

Matej ľady láme, a ak ich nenájde, tak ich narobí!

Svätý Matej zimu tratí, keď netratí, obohati.

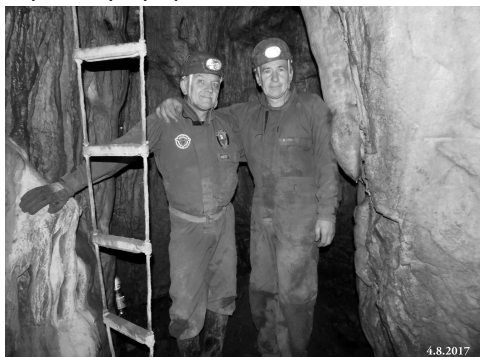
Ak prší na Mateja, urodia sa zemiaky.

Na Mateja mráz, potom štyridsať ráz.

Jaskyňa Pasca

a Speleoklub Tisovec – sa začala 6. mája 2017 a prebiehala celý deň. Kým v sonde v jaskyni Prekvapenie sme sa vertikálne zahľbovali, druhá skupina kopala po pukline, ktorá, ako sa neskôr ukázalo, bola horizontálna a mala celkom dobrý prierez a veľkosť. Malú medzeru medzi stropom a sedimentmi vyplňalo lístie. V sedimentoch sa nachádzali drobné kosti a korene a pod stropom zvyšky opusteného brloha. Hlbšie v

druhý deň sa pokračovalo v kopaní ľavej pukliny. Tu začalo sedimentov ubúdať a bolo vidieť, ako puklina pokračuje. Po troch metroch sa sedimenty skončili a bolo vidieť pekný čistý meander. Po ďalších dvoch metroch sa otvorilo dno a ukázala sa pekne vyzdobená priepasť, hlboká vyše 6 m. To sme tu nečakali! Objav bol na svete, ale do priepasti sa bez lana a vrtačky

sedimentoch bolo aj sklo z rozbitej fľaše a stará kovaná pasca. Nie je jasné, ako sa tam v minulosti dostala, možno bola len schovaná alebo ju dnu dotiahla líška. Podobný typ sa používal ešte nedávno, ale v modernejšom vyhotovení. Ťažko odhadnúť vek nálezu, ale ide o ručné kovaný, nitovaný kováčsky výrobok, ktorý sa len tak nevidí. Vykopaná puklina išla takmer 4 m rovno a potom sa rozdvajila. Pravá chodba sa po dvoch metroch začala zužovať a stúpať k povrchu. Aj keď nie je celkom bez perspektívy, kopanie v nej sme prerušili. Na

nedalo dostať. Preto sme si prieskum nového objavu nechali na budúcu akciu, ktorá bola naplánovaná až na august. Počkali sme na našich moravských priateľov a 2. augusta 2017 sme pokračovali v objavovaní.

Pokračovanie na str.7

UZNESENIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA – 31.1.2018

Mestské zastupiteľstvo v Tisovci
berie na vedomie
- Správu o činnosti Mestskej polície v Tisovci za rok 2017
- Správu z vykonanej kontroly hospodárenia obchodnej spoločnosti Služby mesta Tisovec, s. r. o.
- Správu z vykonanej kontroly zverejňovania zmlúv na základe uznesení Mestského zastupiteľstva v Tisovci
s c h v a ľ u j e
Hlavné úlohy a plán činnosti Mestskej polície Tisovec na prvý polrok 2018
- v zmysle §12 ods. 4 písm. c) Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta a majetkom štátu, ktorý mesto užíva a v zmysle §9a ods. 9 písm. c) Zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a uznesenia MsZ č. 583/2017 písm. c) zo dňa 13. decembra 2017, prenájom pozemkov v katastrálnom území Rimavská Píla, a to:
- parcely KKN č. 381, 652, 847/2, 862, 872, 881/2, 940, 1074, 1075, 1086, 1089, 1104, 1136, 1169, 382/1, 942/2, 942/3, 942/4, 960/1, 1146/1, 1146/2, 1162/2, 1187, 1188, 1189, 1191, 1192, 1193, 1194 o celkovej výmere 790 086 m²
a prenájom pozemkov v katastrálnom území Tisovec, a to:
- parcely KKN č. 2380/2, 3448/3, 3443, 6370, 8164 o celkovej výmere 53 562 m²
- pre spoločnosť Mestské lesy Tisovec s.r.o., so sídlom Hviezdoslavova 1143, 980 61 Tisovec na obdobie od 01.02.2018 do 31.01.2019, za cenu 18,88 Eur/ha/rok, to znamená za celkovú cenu 1 592,81 Eur/rok
- Dodatok č. 2 k nájomnej zmluve uzatvorenej dňa 27.07.2015 o prenájme časti pozemku, parcela KKN č. 8/2 o celkovej výmere 90 m², za účelom umiestnenia letnej terasy a detského ihriska pre Mgr. Zuzanu MIHÓKOVÚ, bytom Magurská 23, 974 11 Banská Bystrica, ktorým sa predlžuje nájom na dobu určitú do 31.12.2019. Ostatné články zmluvy ostávajú v pôvodnom znení.
- zmeny vyhlásiť verejné obstarávanie, v zmysle zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na uskutočnenie nasledovných stavebných prác:
- Vybudovanie dažďovej kanalizácie Rimavská Píla – I. etapa

- Výstavba chodníka Rimavská Píla – I. etapa
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie a chodníkov na ul. Malinovského
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie P. Šířrika (časť Malá Skalička)
- Rekonštrukcia sociálnych zariadení ZŠ Dr. V. Clementisa – II. stupeň
- Rekonštrukcia bývalého Steps-baru na galériu – MsKS Tisovec - I. etapa
- Rekonštrukcia Športového klubu Rimavská Píla – III. etapa
- zloženie komisií pre vyhodnotenie procesu verejného obstarávania nasledovných stavebných prác
- Vybudovanie dažďovej kanalizácie Rimavská Píla – I. etapa
Komisia: Ing. I. Kokavec – predseda komisie, R. Boháčik – člen komisie, Ing. Š. Bálint – člen komisie
- Výstavba chodníka Rimavská Píla – I. etapa
Komisia: Ing. I. Kokavec – predseda komisie, Ing. T. Csölleová – člen komisie, Ing. Š. Bálint – člen komisie
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie a chodníkov na ul. Malinovského
Komisia: Ing. I. Kokavec – predseda komisie, Ing. T. Csölleová – člen komisie, Ing. Š. Bálint – člen komisie
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie P. Šířrika (časť malá Skalička)
Komisia: Ing. I. Kokavec – predseda komisie, J. Krajčí prvý polrok 2018
- člen komisie, R. Boháčik – člen komisie
- Rekonštrukcia sociálnych zariadení ZŠ Dr. V. Clementisa – II. stupeň
Komisia: Ing. I. Kokavec – predseda komisie, J. Krajčí – člen komisie, Ing. T. Csölleová – člen komisie
- Rekonštrukcia bývalého Steps-baru na galériu – MsKS Tisovec - I. etapa
Komisia: Ing. I. Kokavec – predseda komisie, R. Boháčik – člen komisie, Ing. T. Csölleová – člen komisie
- Rekonštrukcia Športového klubu Rimavská Píla – III. etapa
Komisia: Ing. I. Kokavec – predseda komisie, R. Boháčik – člen komisie, Ing. T. Csölleová – člen komisie
- vyhotovenie geometrického plánu na časť pozemkov, na ktorých je situovaná časť miestnej príjazdovej komunikácie do lokality Rejkovo
- v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 písm. b) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších právnych predpisov a v súlade s ustanovením §14 ods. 2 zákona č. 583/2004 Z. z. o

rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších právnych predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zmenu rozpočtu MESTA TISOVEC rozpočtovým opatrením č. 1/2018, v znení prílohy tohto uznesenia
- zaradenie do návrhu LXIII. PORADOVNÍKA na pridelenie voľných bytov v 30 bytovej jednotke na ulici Jesenského 1470 v Tisovci, nasledovného uchádzača: Miroslav BRNDIAR – jednoizbový byt
- Všeobecne záväzné nariadenie č. 01/2018 o sociálnych službách a úhradách za sociálne služby v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta Tisovec
- Dodatok č. 4 k nájomnej zmluve zo dňa 09.03.2007, ktorým sa mení ods. 1 Čl. 5 k „Doba platnosti a zániku“ vetou nasledovného znenia: „Nájomná zmluva zo dňa 09.03.2007 na prenájom nebytových priestorov INFORMAČNÉHO CENTRA S KNÍHKUPECTVOM v objekte súpisné číslo 1193 na ul. Francisciho, sa predlžuje do 31.12.2019“. Ostatné články zmluvy ostávajú v pôvodnom znení.
- Dodatok č. 1 k nájomnej zmluve zo dňa 08.03.2007, ktorým sa mení Čl. 5 k „Čas a zánik nájmu“ vetou nasledovného znenia: „Nájomná zmluva zo dňa 08.03.2007 na prenájom nebytových priestorov v objekte súpisné číslo 818 na ul. Francisciho, sa predlžuje do 31.12.2028“. Ostatné články zmluvy ostávajú v pôvodnom znení.
- Plán kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky mesta na rok 2018
- Zmluva o podpore a službách spojených s údržbou informačného systému samosprávy medzi Mestom Tisovec ako objednávateľom a spoločnosťou CORAgeo, so sídlom A. Kmeťa 5397/23, 036 01 Martin ako poskytovateľom, na obdobie štyroch rokov vo výške 28 858,72 Eur
- Správu o činnosti Ekonomickej komisie pri Mestskom zastupiteľstve v Tisovci za rok 2017
- Správu o činnosti Komisie školstva, vzdelávania a mládeže pri Mestskom zastupiteľstve v Tisovci za rok 2017
s ú h l a s í
- s vykonávaním zárobkovej činnosti pre Ing. Barboru PAVKOVÚ, hlavnej kontrolórky mesta v spoločnosti CSM Industry, s. r. o.
v o l í
- za prísediach Okresného súdu Rimavská Sobota na volebné obdobie rokov 2018 – 2022:
JUDr. Ivanu BARIOVÚ
Darinu MIZERÁKOVÚ
Beátu CIBULIAKOVÚ

Ľudia si vyberajú cestu ktorej veria

Nie je to len odkaz politikom, ale hlavne spoločnosti, v ktorej žijeme. Každý z nás musí robiť denne rozhodnutia. Tisovec má svoje tradície, na ktoré sa odvolávame, ale už ich začína obklopovať ľahostajnosť, ktorá sa nám vtiera na Slovensku aj do politiky a ľudských vzťahov. Hľadanie riešení odvolávaním sa minulosť vedie k chybám, problémom ktoré posúvame pred sebou a snažíme sa stavať nové základy. Problém sa nám znova vráti. Rok 1989 priniesol spoločenské, politické zmeny, ale bola to hlavne nekompromisná ekonomická transformácia do trhového mechanizmu. Zasiahlo to aj Tisovec. Zrušili sa štátne dotácie kultúrnym, športovým okresným riadiacim orgánom, došlo k ich zániku a úplne sa zastavilo financovanie týchto aktivít. Samosprávam sa podstatne zvýšil príjem z podielových daní a všetok majetok vybudovaný zo štátnych dotácií zákonom pripadol aj v Tisovci samospráve. **Bolo si treba vybrať cestu, po ktorej sa**

Tisovec vyberie. Rozpad vtedajšej TJ –Strojár spojené závody využili hlavne futbalisti, kde štadión a zariadenia prešli do FK CSM Tisovec a teraz sa nám to vrátilo do novozałożeného MŠK Tisovec, „zlaté časy“ skončili. Ostatné športy len dožívali do útlmu. Vybrali sme si takúto cestu, záležalo od ľudí, samosprávy, aké podmienky sa vytvoria. Transformácia zasiahla aj školstvo, tu sme zachytili ten správny trend. Založením Evanjelického bilingválneho gymnázia a rekonštrukciou chátrajúcej budovy sa Tisovec posunul do povedomia nielen Slovenska. Priemysel v Tisovci prešiel do súkromných rúk a strojárni v súčasnosti zápasia s oživením výroby zemných strojov. Dobrým riešením bolo založenie Mestských lesov s.r.o. a obnovenie urbárskych spoločenstiev. **Politické hospodárskoekonomické zmeny nám priniesli technický a tovarový blahobyť.** Ale na druhej strane sme zaznamenali masový únik mladých ľudí zo Slovenska a tiež z Tisovca. A to môžeme pokladať za porážku, víťazmi sa

stali tí, čo týchto ľudí dokázali oslovit' a zaplatit'. **Výber cesty, aj tej životnej, je dôležitý.** Charita, aj tá tisovská, len pomáha riešiť nedostatky v sociálnej a zdravotnej sfére. Toto je len pomocná cesta. Víziu výberu cesty, kde sa uberie tento región, zatiaľ nikto nepredstavil, ani koncepciu rozvoja turizmu v Tisovci nemáme a je tu už roky stagnácia, neponúkli sme ani ekonomické stimuly, čo je už bežnou praxou v dedinách v okolí Bratislavy. Tisovec sa akosi uzavrel, síce kultúra nás dôstojne zastupuje v tom malom svete Slovenska a Európy. Divadelný ples, ples EGT povýšil spoločenské a kultúrne dianie na dobrú úroveň, ale to nestačí. Mestské zastupiteľstvo v januári riešilo síce rozvoj infraštruktúry menovaním komisií, chýbajú investície do služieb, lebo tie prinášajú peniaze. Ľahostajnosť sa nám aj tu dost' udomácnila, je dôverným spoločníkom zla a stagnácie. Záchranou môže byť občianska a podnikateľská iniciatíva, ale tú treba podporit'. Kto nájde odvahu vybrať cestu, komunálne voľby sú hlavne o výbere cesty a dôvere. *Vladimír Pašiak*

len niekoľko desiatok metrov. Štvorčlenná skupina začala kopat' v pukline pod skalnou stenou plytkého závrta a trojčlenná začala prehľbovať dno šikmej, osem metrov dlhej jaskyne, známej pod menom Prekvapenie. Predpokladáme, že obidve lokality spolu súvisia. Prvá akcia jaskyniarov z piatich klubov – Dagmar, Myotis, Tartaros, Býčí skála